

[Pinstrup.]

at jeg har langt mere Tillid til det ærede Medlem Hr. Niels Frederiksens sunde Sans og upartiske Omdømme. Jeg vil nu haabe, at der af den Undersøgelse, som er foranstaltet, vil komme et nogenlunde taaleligt Resultat, saaledes at de to Husmænd kan blive paa deres Ejendom. Jeg tog jo Forbehold overfor adskillige af de Enkeltheder, der er fortalt mig vedrørende disse to Husmandsbrug, men det staar i hvert Fald fast, at Kommissionen paa Statens Vegne har godkendt disse slet byggede Huse. Endelig haaber jeg, at den Kritik, jeg har fremført, maa bidrage til, at Statshusmandsbrug i Fremtiden bliver opført mere solidt, under saadant Tilsyn, at Byggesvindel er udelukket, og saaledes, at Haandværkerne og Husmændene ved, at Betalingen ikke kan udbetales, før Husmanden erklærer, at Bygningerne er opført solidt og forsvarligt, saaledes at han kan være tilfreds med dem. I væsentlig Grad er det Amtskommissionen, som har Ansvaret, og den maa være sig dette Ansvar fuldt bevidst.

Da jeg var hjemme i Søndags, fik jeg Besøg af 6 Statshusmænd fra Udstykningen paa Vaar Mark. Jeg maatte love dem at tage op og se paa deres Huse. Mandag Formiddag tog jeg saa en lille Tur derop. Saa vidt jeg ved, er der opført 23 Huse paa Vaar Mark ved Udstykningen af Herregaarden dér; det er Husmandsudstykningsforeningen i Aalborg Amt, der har bygget 10 af Husene, og det er dem, der med Rette klages over. Jeg maa tilstaa, at disse Huse var meget værre, end jeg egentlig havde tænkt mig. Der er ingen Grund lagt under Husene, de er slet ikke bygget konditionsmessigt — der har været oprettet Kontrakt om, hvordan de skulde bygges —, de er bygget af usle Cementsten, klægt Sand, og der er saa lidt Cement, at det ligefrem smuldrer mellem Fingrene; naar de om Foraaret pudser dem af, falder der den næste Vinter meget mere af, alt tyder paa, at det i væsentlig Grad er Sand i Stedet for Mørtel, der er brugt ved Opførelsen, og Tagene er slette og utætte. Det ærede Medlem Hr. Olufson har i sin Tid været oppe og se paa dem, men han havde faaet et bedre Indtryk af dem. Disse Huse blev erhvervet i en vanskelig Tid, og det var ikke Udstykningsforeningen, som tog Tabet ved Kronestigningen, det blev Husmændene, som fik Tabet; der blev betalt en saa dyr Pris som indtil 700 Kr. pr. Tønde Land, det er mere end den dobbelte Pris af, hvad det vil være værd nu. Som sagt, det er Husmandsudstyknings-

foreningen i Aalborg Amt, der købte Herregaarden Vaar og udstykkede den, og derved førte de, naturligvis meget mod deres Villie, mange unge Mænd i økonomisk Ulykke; Husmændene har mistet de Penge, de havde, og de kan ikke klare sig, navnlig ikke de, hvem Udstykningsforeningen har leveret de daarlige Huse, jeg har omtalt. Disse Bygninger kan ikke fortsat staa uden gennemgribende Reparation eller Ombygning, og saa er det vel endda saaledes, at Stenene, de er bygget af, slet ikke kan bruges, naar der skal mures om. Det var Udstykningsforeningen, som var Byggherre, og Husmændene havde ingen Indflydelse; dersom de gjorde Indvendinger, sagde vedkommende Murer: Er du Inspektør her? Det er ikke dig, vi bygger for, vi bygger for Udstykningsforeningen. Og Kommissionen godkendte Husene, og Arkitekten var med til at godkende dem, hvad der er meget mærkeligt, thi selv om Arkitekten kunde narres, naar han kom f. Eks. hver tiende Dag, var der een Ting, han ikke kunde narres med, og det var de meget daarlige Sten. Bygningerne var opført med.

For øvrigt forekommer det mig at være min Pligt at gøre den højtærede Finansminister opmærksom paa den Klage, der blev fremsat af disse Husmænd over den Maade, hvorpaa Kommissionen eller vel snarere Finansministeriet i den sidste Tid er faret frem imod dem. En Del af dem staar i Restance med Renter for tre Terminer, det er ca. 1 000 Kr. Dem har man krævet udbetalt paa een Gang pr. straks, og hvis Husmændene ikke kan gøre det, jages de ud; en af dem skulde flytte Dagen efter, at jeg havde været deroppe. Kommissionen har endog været saa haard, at den har lejet en anden Mand til at køre hans Roer hjem, han maatte ikke selv gøre det og saaledes tjene den Skilling. Vedkommende Husmand havde en efter Forholdene god Avl, og han kunde faa Hjælp af Familien til at blive dér og faa købt Besætning igen — den var taget fra ham —, naar Huset først var gjort i Stand; ellers anser Familien det naturligvis for ganske haabløst at ville hjælpe ham. En anden tilbød een Termins Afdrag, men alligevel skal han rejse, naar han ikke kan betale alle tre Terminer paa een Gang. Forholder det sig rigtigt, forekommer det mig, at det er for haardt at gaa frem. De ønsker i høj Grad at maatte bevare Ejendomsretten til Husene deroppe, til der er falden Dom i den Sag, som en af Husmændene fører med Udstykningsforeningen, og hvortil udmeldte Skønsmænd har takseret Husene. Jeg tror, de to Skønsmænd vurderede dem